

Adoptat la Congresul XII Extraordinar
din 28 septembrie 2014

PROGRAMUL PARTIDULUI SOCIALIȘTILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

I. Dispoziții generale

I.1 Ideea socialistă – piatra de temelie a echității sociale și dezvoltării umane

Ideea socialistă, ale cărei rădăcini le aflăm în Sfânta Scriptură, în lucrările marilor filosofi ai Antichității, ai Evului Mediu și ai Renașterii, și-a cunoscut adevărata dezvoltare pe parcursul ultimelor trei secole, ca o expresie a năzuințelor de libertate și echitate ale omenirii. Însă abia la începutul secolului XX, în condițiile crizei acute a sistemului capitalist, teoria socialismului a fost pentru prima dată tradusă în practică.

Experiența de construire a socialismului în cadrul Uniunii Sovietice a fost unică în felul ei. Timp de 70 de ani, societatea sovietică a înregistrat succese remarcabile în diverse domenii ale vieții. Asemenea idei sociale cum sînt dreptul la muncă, la concediu de odihnă remunerat, la asistență medicală și la educație gratuită, la bătrînețe îndestulată au fost nu doar formulate în cuvinte, ci și traduse în viață. Fusesse construită o societate de tip nou, care nu avea un analog în istoria omenirii.

Spre regret, societatea sovietică a avut de înfruntat serioase dificultăți cu caracter obiectiv. Sistemul administrativ de comandă inert, care nu oferea șanse inițiativei personale, alături de presiunea exercitată din exterior de către Occidentul imperialist, dar și trădarea elitei sovietice, au generat criza sistemului sovietic, care s-a manifestat deosebit de acut spre sfîrșitul anilor '80. Astăzi, după 23 de ani de independență, Moldova nu întrunește nici a treia parte din standardele social-economice, din aceea calitate a vieții, de care dispunea înainte de 1991.

Național-democrații, care au preluat puterea la începutul anilor 90, s-au dovedit incapabili nu doar să asigure dezvoltarea ulterioară a Moldovei independente, dar să mențină cel puțin nivelul de dezvoltare atins în anii socialismului. S-au năruit industria, agricultura, iar odată cu ele – nivelul de trai al populației. Dezamăgiți de „capitalismul sălbatic”, cetățenii Republicii Moldova, pentru prima dată în istoria post-sovietică, i-au readus la putere pe comuniști.

În cei 8 ani de guvernare, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a izbutit să obțină succese considerabile în restabilirea și dezvoltarea economică a țării. Această afirmație este valabilă mai ales pentru perioada în care echipa economică a PCRМ era condusă de tehnocrați, de manageri profesioniști, specialiști în domeniul economiei.

Însă greșelile politice comise de Partidul Comuniștilor, în special în anii 2003 – 2006, au erodat încrederea față de acest partid, ceea ce a condus la revoluția din 7 aprilie 2009 și, ulterior, la capitularea benevolă a PCRМ în frunte cu Vladimir Voronin în fața puciștilor din lagărul liberal și a ambasadelor

statelor occidentale, aflate în spatele acestora. În esență, PCRM se transformase într-un partid care, în pofida denumirii și a valorilor declarate, exprima interese cu caracter de clan, oligarhic. Anume în anii guvernării Partidului Comuniștilor au apărut în Moldova primii oligarhi, ei alcătuind anturajul imediat al „Familiei”. Cu alte cuvinte, anume egoismul și miopia politică a conducerii de vîrf a PCRM au creat, practic, condițiile pentru instaurarea în Moldova a actualului regim politico-oligarhic.

Promisiunile electorale gălăgioase și pompoase ale „eurointegratorilor” noștri s-au dovedit, efectiv, un conglomerat de reforme politice cu consecințe tragice pentru țară și pentru cetățenii ei. De fapt, s-a produs o capturare a statului de către niște clanuri politico-oligarhice. Politica, golită de morală și valori general-umane, a degenerat într-un business politic devastator, dreptul s-a transformat în fărădelege, libertatea – în bicisnicie, democrația – într-o parodie a ceea ce numim putere a poporului, într-un dezământ al corupției, înșelăciunii, într-o batjocorire a elementelor ideii de onestitate, omenie și bună-credință.

Suveranitatea țării, statului ei de neutralitate și neaderare la blocuri politico-militare, însăși existența ca stat a Moldovei au ajuns obiecte de negoț criminal și nerușinat cu structurile geopolitice și financiare transnaționale.

Oamenii de rînd, în special copiii, tineretul, bătrînii, ba chiar întregii categorii sociale și etnice s-au pomenit inutile și străine în propria țară, fiind împinse spre periferia vieții politice și sociale. Zeci de sate și-au încetat existența, exodul populației apte de muncă a atins proporții care amenință securitatea demografică a țării.

În aceste condiții extrem de dificile, care de facto poartă însemne ale dezagregării societății și statului, pe fundalul unei crize fără precedent a sistemului politic, cînd alegătorii sînt profund dezamăgiți de doctrinele politice și tehnologiile politice tradiționale, specifice lumii Occidentale, **Partidului Socialiștilor din Republica Moldova își asumă întreaga responsabilitate pentru destinul poporului, pentru statalitatea Moldovei.**

Atingerea acestui obiectiv istoric, îndeplinirea acestei misiuni politice a PSRM se prezintă și mai dificile, avînd în vedere faptul că **doctrina socialistă modernă nu a mai avut de înfruntat vreodată crize sociale de o asemenea intensitate și profunzime,** iar în arsenalul ei politic nu găsim „rețete” adecvate situației critice, în care a fost adusă țara prin acțiunile actualului regim politico-oligarhic .

Așa cum arată practica, democrația reprezentativă, așa cum este aplicată ea la noi în mod tradițional, adică „din alegeri în alegeri”, în situația în care întregul sistem existent de separare a puterilor ajunge la cheremul unor clanuri politico-oligarhice, este sortită unui eșec pe cît de inevitabil, pe atît de strivitor, iar întreaga „colecție de rețete” politico-instituționale oferite de UE nu face decît să înrăutățească lucrurile. În realitate, **așa-numitele „reforme democratice” se dovedesc a nu fi decît o dezamăgitoare farsă a celor aflați la putere și o nesfîrșită bufonadă a celor care aspiră la ea.**

În aceste condiții fără precedent de criză sistemică, în care s-a pomenit democrația reprezentativă în Republica Moldova, **PSRM apelează la înțelepciunea seculară, forța spirituală și energia edificatoare a poporului multinațional al Moldovei și a celor mai buni reprezentanți ai lui.** Modernizarea și inovarea trebuie să aibă rădăcini puternice în tradiția și experiența sănătoasă a poporului, or, numai astfel ele ne pot ajuta să readucem cursul politic, economic și social pe făgașul dorit al echității sociale și al dezvoltării durabile, ocolind recifele primejdioase ale oligarhizării și desuveranizării.

Toate cele patru ramuri ale puterii – legislativă, executivă, judecătorească și mass-media – urmează să fie completate și echilibrate de o rețea simetrică de instituții civile, care ar asigura controlul și monitorizarea lor din partea societății. **Ne referim aici la formarea (și nu reformarea) statului civil de tip nou,** în care posibilitatea ca un cetățean, un grup social sau etnic să se simtă

marginalizați în propria lor țară ar fi exclusă, **în care edificarea de zi cu zi a statului ar deveni cauza comună a tuturor cetățenilor.**

Doar un asemenea tip de stat civil, aflat sub controlul neîntrerupt al populației, este în măsură să asigure ordinea constituțională în țară, să creeze condiții în care omul de rînd, cu necesitățile și aspirațiile sale, să poată beneficia de toată susținerea necesară din partea statului, fiindu-i garantat dreptul la un trai decent, dreptul de a avea un loc de muncă sau posibilitatea de a și-l crea de sine stătător **în condițiile tot mai presante ale concurenței internaționale pe piața muncii.**

Numai în aceste condiții devine posibilă reintegrarea țării – a malului drept și celui stîng ale Nistrului, dar și a Nordului și a Sudului. Numai astfel vom putea depăși dezbinarea societății, care este afectată de contradicții pe principii ideologice, geopolitice, etnice, de tradiții și orientări culturale și morale. Numai așa vom reuși să restabilim statalitatea multiseculară a țării, astăzi contestată, să recuperăm suveranitatea ei, trădată de clanurile politico-oligarhice, și să-i redăm locul istoric binemeritat printre țările Europei și Asiei.

Formula succesului propusă de noi este simplă și confirmată de experiența multor generații: **tot ce facem trebuie făcut împreună cu oamenii, de către oameni și pentru oameni.** Tocmai din aceasta se compune nucleul, esența profundă a viziunii Partidului Socialiștilor din Republica Moldova asupra **dezvoltării teoretice și expresiei practice a ideii socialiste**, pe care o considerăm stea călăuzitoare a omenirii pe anevoioasa și îndelungata terna cale a progresului, modernizării și echității sociale.

I.II. Criza din Republica Moldova

Moldova se află într-o profundă criză social-economică de dezvoltare, care poartă un caracter sistemic, afectînd toate sferile de bază ale vieții societății.

1. Criza sistemului economic. Capitalismul oligarhic din RM reprezintă un model de capitalism totalmente învechit, care împinge țara spre prăpastia adîncă a democrației coloniale. Industria, agricultura, baza de cercetări științifice, create în cele patru decenii de aflare în componența URSS, au fost distruse. Potrivit rezultatelor anului 2013, Moldova a ajuns pe locul 131 printre țările lumii, între Papua Noua Guinee și Insulele Solomon. Existența economică a țării este susținută de transferurile bănești ale cetățenilor care muncesc peste hotare. Ca rezultat al semnării Acordului de Asociere cu UE, economia și așa destul de slabă a Republicii Moldova a suportat pierderi de ordinul a milioane de lei. Mai mult, s-au pomenit periclitare veniturile familiilor a peste 700 mii de cetățeni moldoveni care muncesc pe teritoriul Federației Ruse.

2. Criza structurii de stat. Trecerea la sistemul de republică parlamentară a condus la apariția unei puzderii de partide minuscule, care se văd nevoite să se unească în alianțe, fapt care, la rîndul său, le menține într-o permanentă stare de conflict intern. Multe dintre partidele existente în prezent se află la întreținerea unor oligarhi, fiind nevoite să apere interesele politice ale acestora. Guvernul susține grupările înguste care se ascund în spatele partidelor parlamentare. Această susținere este exprimată prin redistribuirea proprietății, acordarea neîntemeiată a unor facilități de ordin financiar și a altor acțiuni ce contravin legii. Sistemul judiciar s-a transformat, din a treia ramură a puterii în stat, într-un appendice al regimului oligarhic.

3. Criza politicii externe. Republica Moldova este, practic, guvernată din exterior. Statul este lipsit nu doar de suveranitatea externă, ci și de cea internă: toate deciziile de politică internă se adoptă sub controlul neobosit al Bruxellesului. În organele supreme ale conducerii de stat, de la Guvern pînă la Curtea Constituțională, activează și adoptă decizii de importanță majoră, cetățeni ai unor state străine. Regimul politic de sorginte colonială refuză să țină cont de faptul că majoritatea populației își dorește restabilirea tradiționalelor relații geopolitice cu Rusia și aderarea țării la Uniunea Vamală. Guvernarea

colonială calcă în picioare principiul neutralității Moldovei, consfințit în Constituție, și pregătește țara pentru aderarea la blocul militar agresiv NATO, în cadrul căruia militarilor moldoveni le este destinat rolul de carne de tun.

4. Criza identității naționale și a statalității naționale. Regimul aflat la guvernare a privat poporul moldovean de lucrul cel mai sfânt – de dreptul la ideea și la identitatea națională. Inițial, s-a încercat a i se impune în mod artificial identitatea românească. Actualmente, pe lângă ideea identității și statalității românești, moldovenilor li se inoculează și identitatea „general-europeană”. Demagogia naționalistă a primilor „luptători pentru renașterea națională” de la sfârșitul anilor '80 urmărea, în faptă, banala înlocuire a unui „boier” străin cu un altul. Moldovenilor li se refuză dreptul de a avea propria limbă și istorie. Pe străzile Chișinăului mășcăluiesc grupuri de neonaziști purtând însemnele organizației românești „Garda de Fier”.

5. Dezbinarea teritorială. Conflictul transnistrean rămâne nesoluționat pînă în ziua de azi. Toate tentativele de a reglementa conflictul transnistrean au eșuat prin eforturile ambasadelor statelor occidentale, care își dictau voința lor liderilor moldoveni, așa cum s-a întîmplat în ajunul semnării „Memorandului Kozak”, acord ce putea deveni de importanță crucială pentru restabilirea integrității statului nostru. Contradicțiile cu Găgăuzia, pentru prima dată după 1994, au adus țara în fața unui pericol real de confruntare civilă în sudul Moldovei. Apar tot mai des conflicte și în localitățile populate compact de alte grupuri etnice.

6. Criza valorilor culturale. Cultura tradițională a poporului moldovenesc a fost adusă într-o stare critică. Valorile culturale au fost subordonate legilor vînzare-cumpărare. Sînt distruse fără milă monumentele, clădirile cu valoare istorică și arhitecturală, se închid teatre, muzee, biblioteci. Promovarea unor modele culturale occidentale de speță joasă, străine valorilor tradiționale, conduce la degradarea spirituală a unei generații întregi.

7. Criza demografică. De mai bine de 20 de ani, în Moldova mortalitatea populației este mai mare decît natalitatea. Aproape 50% din căsătorii sînt desfăcute prin divorț. Emigrarea intensivă a cetățenilor conduce la destrămarea familiilor, un număr foarte mare de copii sunt lipsiți de o elementară educație părintească. Potrivit unor prognoze, către anul 2050 populația Moldovei ar putea să scadă cu pînă la un milion de locuitori. O amenințare de proporții catastrofale pentru viitorul țării o prezintă exodul tinerilor, care sînt cea mai activă parte a populației.

8. Criza în sfera științei și învățămîntului. Calitatea educației de toate nivelele degradează în mod catastrofal, numărul instituțiilor școlare se reduce, calitatea cadrelor didactice se află în continuă scădere. Conducerea Academiei de științe este coruptă și ignorantă. Institutele de cercetare științifică o duc de azi pe mîine. Politica promovată de actuala guvernare liberală condamnă la moarte sigură sistemul educației școlar din Moldova. Numărul copiilor neșcolarizați crește an de an.

9. Accentuarea inegalității sociale și criza spirituală. Împărțirea societății moldovenești în bogați și săraci a mers pînă la extreme, azi populația țării divizîndu-se în oligarhi și pauperi. Decalajul dintre veniturile cetățenilor a atins cote critice. Potrivit datelor oficiale, mai bine de 1 milion de cetățeni ai RM au venituri mai joase decît pragul stabilit al sărăciei. În același timp, 10% de locuitori ai Moldovei obțin venituri care depășesc de 67 de ori cîștigurile celorlalți cetățeni ai țării. Cei 15 % de cetățeni care s-au îmbogățit în urma „prijvatizării” din anii '90 dețin 85% din volumul total al acumulărilor bănești existente.

Și totuși, fenomenul cel mai periculos generat de regimul politico-oligarhic aflat la putere este agravarea amenințătoare a crizei spirituale. Deznădejdea, oboseala morală în care au ajuns oamenii de rînd din cauza numeroaselor eșecuri în încercările de a-și asigura o existență suportabilă, spulberarea repetată a așteptărilor și speranțelor într-un viitor mai bun au pătruns adînc în sufletele oamenilor, iar

acolo s-au instaurat temeinic deziluzia, deznădejdea, izgonind treptat credința în posibilitatea de a-și dezvoltă potențialul profesional și de creație în țara lor natală.

Dar cel mai regretabil lucru este faptul că oamenii și-au pierdut irecuperabil orice încredere față de clasa politică a țării în general. Și asta pentru că li se propune, iar și iar, să aleagă din unul și același butuc de cărți politice măsluite, înfățișând chipurile unora și aceleși politicastri avari, aflați la întreținerea clanurilor oligarhice, care reproduc la nesfârșit aceeași frazeologie doctrinară uzată, fie ea „de stînga” sau de „dreapta” .

Moldova are nevoie de o nouă forță politică, liberă de orice legături cu actualul establishment politic, dar capabilă să propună un program realist cu soluții concrete, precise, clare, să organizeze și să conducă implementarea acestuia.

II. Principiile noastre

Partidul Socialiștilor din Republica Moldova este un partid de stînga, ale cărui principii fundamentale decurg din teoria și practica umanistă a socialismului modern. Partidul își propune drept scop edificarea în Republica Moldova a unui sistem socialist democratic modern, bazat pe valorile libertății, egalității, echității sociale, solidarității și democrației.

PSRM apără interesele oamenilor muncii, ale păturilor slab asigurate ale populației și ale clasei de mijloc din Republica Moldova. Partidul va acționa în vederea promovării unei politici de distribuire echitabilă a bogăției naționale în interesele majorității populației țării.

PSRM pledează pentru deșrădăcinarea oligarhiei, pe care o consideră un sistem social vicios. Hoțul trebuie să stea la închisoare! Veniturile obținute în mod ilegal trebuie să fie redistribuite în folosul societății. Dacă nu va fi extirpată oligarhia, această tumoare canceroasă, țara nu va putea să se dezvolte normal.

PSRM pledează pentru reformarea cât mai grabnică a vieții social-economice a țării, pentru deșrădăcinarea șomajului și sărăciei. În acest scop, partidul va colabora atît cu alte formațiuni politice de orientare centru-stînga, cît și cu societatea civilă din Moldova.

PSRM pledează pentru statalitatea și identitatea națională moldovenească. Partidul va depune toate eforturile pentru consolidarea identității naționale moldovenești, pentru educarea tinerilor în spiritul patriotismului și al înțelegerii interetnice, al respectului pentru istoria, cultura, valorile spirituale, tradițiile de relații în cadrul familiei ale poporului moldovenesc.

PSRM pledează pentru neutralitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pentru promovarea unei politici externe active, bazate pe interesele naționale ale țării, pentru menținerea unor relații de cooperare și bună vecinătate cu alte țări.

PSRM reiese din convingerea că orientarea spre socialism este o necesitate obiectivă și o condiție vitală pentru dezvoltarea durabilă a societății moderne, inclusiv în Republica Moldova.

PSRM propune o politică de înnoire economică și socială, care nu ar crea omului motive să se teamă că s-ar putea pomeni uitat și inutil în propria țară.

PSRM consideră că buna perspectivă de dezvoltare a societății moldovenești este indisolubil legată de responsabilitatea statului pentru bunăstarea cetățenilor săi și în responsabilitatea cetățenilor pentru eficiența statului lor.

Omul nu este o slugă a statului, așa cum cred mulți funcționari, și nu un element al cheltuielilor de producție, cum consideră angajatorii. Statul există pentru oameni, cu drepturile lor, și nu viceversa, iar interesele private nu pot fi mai presus decât responsabilitatea socială.

PSRM pledează pentru economia de piață, însă nu și pentru o societate de piață. Incursiunea relațiilor de piață în sfere aflate departe de economie distruge fundamentul etico-moral al societății, sortind din start eșecului lupta cu viciile sociale.

O politică socială modernă trebuie să recunoască dreptul fiecărui membru al societății dreptul la un asemenea nivel de viață (alimentație, îmbrăcăminte, locuință, asistență medicală, servicii sociale), care să asigure sănătatea și bunăstarea materială a sa și a membrilor familiei sale, inclusiv în situații de pierdere a locului de muncă, îmbolnăvire, pierdere a capacității de muncă, bătrânețe.

III. Direcțiile principale de activitate

Avem nevoie de o altă cale! Partidul Socialiștilor promovează cu insistență și consecvență vectorul de est, euroasiatic, al dezvoltării Moldovei. Reprezentanții Partidului Socialiștilor din Parlament au refuzat să ratifice Acordul de Asociere cu UE, considerându-l înrobitor.

Aderarea la Uniunea Vamală, participarea la edificarea și dezvoltarea Uniunii Euroasiatice – iată șansa de renaștere a Moldovei. Numai în acest caz putem spera să păstrăm valorile morale și spirituale ale poporului nostru, să refacem integritatea teritorială și să consolidăm statalitatea Moldovei, să-i protejăm pe concetățenii care muncesc în afara țării. Vectorul de Est înseamnă vaste posibilități de desfacere a mărfurilor moldovenești acolo unde ele sînt întrebate și competitive, acces la o imensă piață a forței de muncă, la resurse energetice ieftine, o nouă șansă de reglementare a conflictului transnistrean.

PSRM va întreprinde pași energici în vederea denunțării Acordului de Asociere cu UE și a desfășurării unui referendum în problema vectorului de integrare a țării.

DRUMUL NOSTRU ESTE ALĂTURI DE RUSIA, BELARUS ȘI KAZAHSTAN!

PSRM pledează pentru neutralitatea Moldovei și consideră că acest principiu nu poate fi revizuit. Potrivit Constituției sale, Moldova este un stat neutru, care nu face parte din nici un fel de alianțe politico-militare. Orice cooperare cu blocul agresiv NATO trebuie să fie stopată. Militarii moldoveni nu trebuie să participe sub nici o formă la aplicații sau operațiuni desfășurate sub egida NATO.

NU AVEM NEVOIE DE NATO!

PSRM se pronunță pentru elaborarea unei Doctrine de stat a Republicii Moldova. La ora actuală, guvernarea Republicii Moldova este exercitată în lipsa unei doctrine de stat, întrucît țara nu dispune de o strategie unică de dezvoltare pe termen lung, a cărei respectare ar fi obligatorie pentru orice guvern, indiferent de culoarea lui politică. O asemenea doctrină ar trebui să stabilească principiile fundamentale ale dezvoltării statalității și identității moldovenești, ale relansării economice și ale refacerii integrității teritoriale a Republicii Moldova. Asemenea probleme cum sînt securitatea energetică, educația, ocrotirea sănătății ar trebui să devină și ele elemente constitutive de importanță primordială ale Doctrinei de stat. Socialiștii vor urmări să asigure mobilizarea elitelor naționale în vederea elaborării unei asemenea doctrine, care ar deveni o foaie de parcurs pentru toate guvernările Republicii Moldova.

PSRM pledează pentru consolidarea națiunii civice moldovenești. Vom urma principiul „multe etnii – o singură națiune”. Vom asigura toleranța interetnică și protecția culturilor etniilor care locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova.

DEVIZA NOASTRĂ NAȚIONALĂ: „MOLDOVA – MOLDOVENI – MOLDOVENESC!”

Cineva tot încearcă să ne convingă că nu am fi o țară, ci un teritoriu rătăcit. Poporul Moldovei este pe cale să-și piardă memoria istorică și propria demnitate națională.

Denumirea istorică a limbii noastre este „limba moldovenească”. Așa au numit-o bunicii și străbunii noștri, mamele noastre și tații noștri. De-a lungul secolelor, cei care au locuit pe acest pământ au vorbit limba moldovenească. Partidul Socialiștilor luptă pentru menținerea glotonimului „limba moldovenească” în Constituția țării noastre și va încuraja studierea limbii acestui meleag de către toți cetățenii Republicii Moldova.

PSRM pledează pentru introducerea în programul școlar a obiectului „Istoria Moldovei”. Copiii trebuie să studieze istoria pământului lor natal, care le-ar cultiva dragostea de țară, respectul față de tradițiile moldovenești.

POPORUL MOLDOVENESC ARE DREPTUL LA PROPRIA ISTORIE!

PSRM susține dezvoltarea limbii ruse în Republica Moldova. Secole de-a rândul, limba rusă a fost una din limbile cele mai utilizate pe teritoriul țării noastre. Datorită limbii ruse, reprezentanții multiplelor naționalități conlocuitoare au putut să se înțeleagă între ei. Actualmente, zi de zi, circa o treime din locuitorii țării noastre vorbesc rusește acasă, la locurile de muncă și de studii. Rusa este una din cele mai răspândite limbi din lume, ocupând locul cinci după numărul de vorbitori și fiind una din limbile oficiale ale ONU. Limba rusă ocupă locul doi ca popularitate printre utilizatorii Internetului. Rusa este limba vorbită în întreg spațiul CSI, din care face parte și țara noastră. Dezvoltarea și promovarea limbii ruse în calitate de limbă de comunicare între națiuni este chezașia stabilității sociale și a armoniei interetnice în Republica Moldova. În același timp, Partidul Socialiștilor va insista asupra recunoașterii în calitate de limbi oficiale limbile altor etnii, în localitățile populate compact de acestea, alături de limba de stat și limba de comunicare interetnică.

PSRM pledează pentru reintegrarea teritorială a țării. Restabilirea spațiului unic cu Transnistria este una din sarcinile prioritare ale partidului. PSRM a elaborat Concepția principiilor de bază ale Federației Moldovenești, pe care o vom implementa prin intermediul organului legislativ al Republicii Moldova și cel al Transnistriei.

Doar federalizarea poate oferi Republicii Moldova șansa de a-și restabili integritatea teritorială și a-și recăpăta controlul asupra frontierelor de stat. Poporul nostru se va reuni și va deveni un tot întreg, vor dispărea granițele administrative, ca și guvernarea dublă. Totodată, în calitate de subiect al federației, Transnistria își va păstra toate atributele de autodeterminare.

PSRM pledează pentru un statut special al cultului Creștin Ortodox, tradițional pentru poporul moldovenesc. Credința Creștin Ortodoxă este unul din pilonii identității moldovenești tradiționale, și considerăm imperativ necesară păstrarea ei în calitate de sprijin moral al societății, de scut împotriva răspândirii homosexualismului, pedofiliei și altor perversiuni sexuale, împotriva degradării spirituale și morale a tineretului. Biserica Creștin Ortodoxă urmează să-și asume rolul de lider spiritual al societății. Socialiștii vor pleda pentru consolidarea valorilor creștin-ortodoxe în țara noastră și pentru sporirea autorității Bisericii.

IV. Politica economică a partidului

Trăsăturile cele mai evidente ale modelului în vigoare de dezvoltare economică a țării sînt structura ineficientă și competitivitatea slabă a economiei, ineficiența managementului de stat, caracterul limitat și subdezvoltat al producției autohtone și, respectiv, creșterea considerabilă a importului.

În locul economiei de consum, bazate pe credite externe și pe banii transferați de cei care muncesc în afara țării, urmează să fie construită o economie bazată pe producția internă, investiții și export. Numai o economie puternică va asigura atingerea scopurilor strategice de creștere a nivelului de ocupare a forței de muncă, majorării salariilor, pensiilor și altor venituri bănești ale populației.

O asemenea economie poate fi construită doar pe baza unei industrii re tehnologizate conform cerințelor moderne și a unei agriculturi competitive.

PSRM pledează pentru intensificarea rolului statului în reglementarea economiei. Concepția liberală a „statului minim”, a „statului – paznic de noapte” s-a dovedit totalmente iluzorie.

Debarasarea de oligarhi, principala condiție de dezvoltare a Republicii Moldova

Vreme de 23 de ani, societatea moldovenească este devastată de tumoarea canceroasă a capitalismului de tip oligarhic. Fără înlăturarea oligarhiei Moldova nu va putea să se dezvolte plener. Partidul Socialiștilor intenționează să întreprindă o serie de acțiuni concrete și eficiente pentru scoaterea Republicii Moldova de sub influența oligarhilor.

PSRM se pronunță pentru înăsprirea responsabilității funcționarilor de stat. Partidul va pleda pentru privarea pe viață de dreptul de a ocupa funcții de stat, pentru înăsprirea pedepsei penale și pentru introducerea responsabilității materiale a funcționarilor care au fost găsiți vinovați de acte de corupție. Confiscarea averii urmează să fie aplicată față de funcționarii de toate rangurile, inclusiv judecători și procurori, precum și față de membrii familiilor lor, în cazul adoptării unor decizii ilegale, comiterii unor acte de corupție, sau dacă nu pot fi demonstrate sursele mijloacelor acumulate și ale cheltuielilor efectuate.

PSRM va lupta împotriva economiei tenebre și a offshore-urilor. Proprietarii marilor afaceri din Moldova, în special oligarhii aflați la putere, izbutesc să evite orice responsabilități de ordin social-economic, eschivîndu-se de la plata impozitelor în bugetul de stat al RM prin intermediul unor subsidiare deschise în zonele offshore. Impozitele trebuie să fie plătite acolo, unde sînt produse mărfurile și serviciile.

PSRM va insista asupra revizuirii rezultatelor privatizării ilicite. Se impune consolidarea mecanismelor de administrare din partea statului a celor mai importante ramuri și sectoare ale economiei. Grupările oligarhice și-au atribuit în proprietate, prin intermediul unor scheme obscure și a concursurilor netransparente o serie de ramuri și întreprinderi de importanță strategică pentru stat (ultimele din această serie fiind Banca de Economii, Aeroportul Internațional Chișinău, „Farmaco”, urmează „Moldtelecom”, Calea Ferată din Moldova, și altele). PSRM va insista supra efectuării unei analize minuțioase și a investigării publice a circumstanțelor privatizării, care vor fi urmate de acțiuni hotărîte, inclusiv naționalizarea întreprinderilor și sectoarelor acaparate în mod ilegal.

PCRPM pledează pentru sistemul de impozitare progresivă și pentru instituirea impozitului pe obiecte de lux. Va fi modernizată legislația fiscală, va fi introdus sistemul progresiv de impozitare, cu trei cote, va fi instituit impozitul pe obiecte de lux, inclusiv imobile scumpe, automobile de clasa „lux”, iahturi, avioane personale etc. Situația în care angajatul din sfera bugetară, medicul, profesorul,

educatorul de grădiniță achită aceeași rată a impozitului pe venit ca și cele câteva procente de bogați care dețin 67% din bunurile țării (în expresie bănească), este absolut inadmisibilă.

PSRM VREA O MOLDOVĂ FĂRĂ OLIGARHI!

Industrializarea economiei este baza dezvoltării durabile a țării

Atingerea obiectivelor sociale în rezultatul și pe măsura asigurării creșterii economice durabile este posibilă doar în condițiile unei economii puternice și competitive, al cărui nucleu și forță motrice este industria.

Pentru asigurarea unor ritmuri accelerate de dezvoltare a industriei și sporirii ponderii acesteia în creșterea economică, PSRM propune **Strategia de industrializare a economiei**. Aceasta include două direcții de bază:

- modernizarea, reînregistrarea tehnică și, ca rezultat, sporirea vitezei de dezvoltare a producțiilor deja existente, în special celor de prelucrare a materiei prime agricole, preponderent din contul implementării politicilor bugetar-fiscale, investiționale, de reglementare a activității de întreprinzător, prevăzute în Programul PSRM de dezvoltare social-economică a țării în anii 2015-2018;
- crearea de noi întreprinderi și tipuri de producție industrială, care va fi susținută prin participarea nemijlocită a statului la proiecte investiționale de creare a unor noi întreprinderi industriale.

PSRM pledează pentru inventarierea producțiilor deja existente în scopul includerii întreprinderilor (proiectelor) în lista celor susținute de stat și stabilirii măsurilor prioritare și de primă necesitate pentru modernizarea lor, cu antrenarea capacităților investiționale interne, inclusiv din Fondul de stat de investiții, precum și pentru antrenarea investitorilor străini în condițiile oferi dreptului la cote de participare.

PSRM pledează pentru o abordare specială a sectorului de prelucrare a materiei prime agricole, unde statul ar urma să susțină proiectele orientate spre substituirea mărfurilor importate. Pe termen mediu, partidul va obține **inversarea actualei balanțe comerciale negative a Moldovei la capitolul produse alimentare**.

PSRM susține **ideea creării unor noi tipuri de producție**, în special a unor întreprinderi mari și mijlocii specializate în asamblare (de mobilă, piese și agregate pentru automobile, aparate electrocasnice, etc.), precum și de producere a articolelor de vestimentație și încălțăminte în regim de lohn.

PSRM pledează pentru cooperarea în domeniul industriei și investițiilor cu țările Uniunii Vamale și a Uniunii Economice Euroasiatice în curs de constituire, cu Comisia Economică Euroasiatică și cu Banca Euroasiatică de Dezvoltare. Pînă la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Vamală și la Uniunea Economică Euroasiatică, partidul intenționează să obțină semnarea Memorandumului de cooperare în domeniul industriei între Guvernul RM și Comisia Economică Euroasiatică, cu scopul aprofundării colaborării în sfera dată.

SĂ-I REDĂM MOLDOVEI POTENȚIALUL INDUSTRIAL DE ALTĂDATĂ!

Crearea unei agriculturi competitive pe baze tehnologice noi

Importanța economică și socială deosebită a agriculturii pentru Republica Moldova determină o atitudine specială a Partidului Socialiștilor față de această ramură a economiei naționale.

Pe parcursul ultimilor 20 de ani, sectorul agrar a cunoscut o degradare continuă, provocată atât de politicile promovate, dar și de lipsa susținerii necesare din partea statului.

Predominarea micilor producții, gradul scăzut de concentrare a terenurilor agricole, dotarea tehnico-materială slabă și tehnologiile perimate, aplicarea insuficientă a sistemelor de irigare și drenaj, fapt ce sporește dependența agriculturii de condițiile climaterice și riscurile de pierdere a recoltei, susținerea slabă din partea statului, inclusiv lipsa unei politici de stat în domeniul promovării exportului de produse agricole – toate acestea caracterizează situația actuală a ramurii agricole a Republicii Moldova.

PSRM pledează pentru implementarea unor măsuri menite să transforme radical agricultura Republicii Moldova atât la nivel managerial, cât și sub aspect tehnologic, pentru sporirea capacității de concurență a mărfurilor agricole moldovenești atât în interiorul țării, cât și pe piețele externe, pentru instituirea unor relații durabile de cooperare cu partenerii externi în domeniul producerii, prelucrării și desfacerii producției.

PSRM este hotărât să redobândească locul mărfurilor agroalimentare moldovenești pe piețele tradiționale ale Federației Ruse și ale altor state-membre ale Uniunii Vamale. În acest scop, va fi denunțat Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană și va fi desfășurat un referendum privind aderarea Moldovei la Uniunea Vamală. Rezultatele tuturor sondajelor sociologice independente efectuate în ultima vreme arată că vectorul euroasiatic de integrare este susținut de cca 60% din populația țărilor Uniunii Vamale.

Strategia PSRM în domeniul dezvoltării ramurii agricole include:

- stimularea pe toate căile a consolidării terenurilor agricole și integrarea producătorilor de mărfuri agricole prin crearea unor asociații de producție, de aprovizionare și de desfacere a mărfurilor ș.a., a unor clustere agricole și agroindustriale cu aplicarea mecanismelor parteneriatului public-privat;
- sporirea substanțială a nivelului subvenționării de către stat a producătorilor agricoli (de 5 ori în 4 ani);
- aderarea Republicii Moldova la acordurile statelor membre ale Uniunii Vamale în domeniul agriculturii (cu privire la regulile unice de susținere a agriculturii, cu privire la coordonarea politicilor în domeniul agroindustrial ș.a.) și integrarea agriculturii în piața comună a produselor agricole și alimentare a țărilor Uniunii Vamale;
- extinderea surselor externe de finanțare a programelor și proiectelor în domeniul agriculturii ca rezultat al participării Republicii Moldova la Banca Euroasiatică de Dezvoltare; vor fi formulate solicitări de finanțare a celor mai mar proiecte investiționale în sectorul agricol, inclusiv orientate spre achiziționarea de tehnică agricolă, crearea și dezvoltarea clusterelor și producțiilor agroindustriale orientate spre export, dezvoltarea infrastructurii agricole etc.

PĂMÂNTUL ESTE BOGĂȚIA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI!

Accelerarea ritmurilor de dezvoltare ca rezultat al industrializării și modernizării tehnologice a economiei necesită investiții de proporții. **PSRM intenționează să mobilizeze toate resursele investiționale interne** existente – mijloacele întreprinderilor din sectorul oficial (deschis) și cel „gri” ale economiei, ale bugetelor de stat și locale, ale sectorului bancar și ale populației.

Socialiștii intenționează să pună accentul anume pe sursele interne de investiții, fiind convinși că **economia țării dispune de potențialul investițional necesar**, și este decisă să recurgă în acest scop la instrumente de politică de stat, în special la stimulente de natură bugetar-fiscală, pentru a intensifica activitatea investițională.

PSRM optează pentru crearea unui Fond de Stat de Investiții, a cărui menire de bază va consta în finanțarea proiectelor investiționale în sectorul real al economiei și în domeniul infrastructurii, inclusiv pe principii de parteneriat public-privat. Fondul urmează să fie format prin antrenarea mijloacelor BNM, a rezervelor excedentare ale băncilor comerciale, atrase în condiții de piață, și a mijloacelor provenite din emiterea obligațiunilor de stat pe termen mediu. Rata medie a dobânzii la creditele Fondului acordate din contul mijloacelor Băncii Naționale va fi mai mică decât cea de piață.

PSRM consideră că investițiile externe trebuie să fie cât mai puțin legate de majorarea obligațiunilor financiare externe ale statului și cât mai mult – de investițiile de capital străin privat sau de implementarea unor proiecte axate pe parteneriatul internațional în domeniul industriei, infrastructurii, inovațiilor.

PSRM optează pentru acordarea de credite investiționale întreprinderilor din sectorul real al economiei, fapt care va influența considerabil activitatea investițională și va contribui la modernizarea tehnică a economiei.

În domeniul politicii bugetare, PSRM intenționează să asigure respectarea de către stat, în mod prioritar și necondiționat, a obligațiilor de finanțare a sferei sociale, de susținere financiară a bugetelor locale, bugetelor asigurărilor obligatorii de asistență socială și medicală.

PSRM consideră necesar să asigure o corelare mai strânsă a cheltuielilor bugetare cu obiectivele strategice de sporire a gradului de ocupare a forței de muncă și creare a noilor locuri de muncă.

PSRM se pronunță pentru evaluarea tuturor cheltuielilor bugetului de stat și celor locale, bugetelor asigurărilor sociale obligatorii și a fondurilor de asigurări obligatorii de asistență medicală sub aspectul eficienței și justificării acestora.

Reieșind din obiectivele strategice de dezvoltare a Republicii Moldova, PSRM consideră **modificarea politicii fiscale** drept una din sarcinile de primă importanță, care urmează a fi îndeplinite în cel mai scurt timp.

PSRM dezaprobă **politica fiscală în vigoare promovată în RM**, care poartă un pronunțat caracter expansionist, fiind orientată mai mult spre majorarea veniturilor în buget, decât **spre stimularea dezvoltării economiei**.

PSRM se pronunță în favoarea reformării politicii fiscale, în vederea creării unui sistem de impozitare eficient și stabil, promovării unei politici fiscale previzibile și transparente, orientate spre stimularea activității economice, crearea noilor locuri de muncă, reducerea poverii fiscale.

PSRM pledează pentru stabilitatea și imuabilitatea ratelor de impozitare, a regulilor de calculare a bazei impozabile și de achitare a impozitelor, pe durata a cel puțin 4 ani.

Programul de dezvoltare social-economică a RM în anii 2015-2018 elaborat de PSRM, la capitolul „Politica fiscală”, conține un set de măsuri și acțiuni concrete – începând cu revizuirea ratelor de impozitare și reducerea numărului de impozite, pînă la reformarea administrării fiscale. Implementarea acestor măsuri va permite reducerea poverii fiscale de la 32,2% din PIB în anul 2013 pînă la 25% în anul 2018, iar termenele de rambursare a TVA și a impozitelor achitate în exces – de la 45 de zile pînă la 25 de zile.

PSRM promite să sporească ritmul mediu anual de creștere economică pînă la 10%, ceea ce va influența calitativ dezvoltarea socială și economică și va permite atingerea obiectivelor sociale trasate.

V. Politica socială a partidului

Uniunea Sovietică a lăsat Moldovei drept moștenire o bază socială vastă, care cuprindea toate sferele vieții.

Actuala generație a acceptat-o ca pe ceva firesc și imuabil. Însă supă destrămarea Uniunii Sovietice „darul” căzut „din cer” a început să degradeze irecuperabil. Societatea s-a împărțit în săraci și bogați, pe parcursul anilor decalajul accentuându-se pînă la împărțirea în oligarhi și pauperi (mai bine de un milion de cetățeni ai Moldovei au un nivel de trai sub limita sărăciei).

Însă cea mai mare năpastă a Moldovei, care, dacă nu va fi înlăturată, va împinge negreșit țara la fundul prăpastiei, este înrădăcinarea unui sistem ce face posibilă acapararea de proprietăți imense de către un număr limitat de oameni, care nu se simt obligați să le restituie poporului, prin a cărui muncă au și fost, de fapt, create. Aceste proprietăți sînt adaptate și subordonate intereselor de înnavuțire personală a celor care le controlează. La ora actuală, raportul dintre salariile cele mai mari și cele mai mici a ajuns să fie de 1:67.

PSRM consideră soluționarea acestei probleme drept o sarcină-cheie pentru dezvoltarea stabilă a țării, și propune lichidarea disproporțiilor menționate cu ajutorul impozitelor de stat. Doar introducerea unor mecanisme sănătoase de redistribuire a veniturilor va face posibilă supraviețuirea și dezvoltarea de mai departe a societății moldovenești.

PSRM va propune un asemenea program de acțiuni de ordin fiscal, care va asigura redistribuirea veniturilor în favoarea societății. Este unica posibilitate pașnică de a-i deposeda pe oligarhi de averile acumulate în mod ilegal.

Nu sîntem noi prima țară care și-a propus să soluționeze această problemă. Multe state dezvoltate au operat asemenea reforme fiscale. Pe aceeași cale a mers și Belarus – una din puținele țări din spațiul post-sovietic, care a reușit să edifice un stat social eficient.

PSRM pledează pentru edificarea unui stat social, a unei societăți echitabile, fără de care renașterea social-economică a Moldovei este de neconceput. Indiferent de obiectivele pe care și le propune astăzi țara, nimeni nu are dreptul să le ceară oamenilor, a cîta oară, să-și „strîngă curelele”.

PSRM pledează pentru onorarea cu strictețe a tuturor obligațiilor statului în domeniul retribuirii muncii și ocupării forței de muncă, educației, științei și culturii, ocrotirii sănătății, protecției sociale a pensionarilor, veteranilor și invalizilor, întreținerii gospodăriei locativ-comunale.

PSRM consideră sporirea nivelului de remunerare a muncii drept obiectiv de primă importanță al politicii în domeniul social

Astăzi, munca cetățeanului moldovean este una din cele mai ieftine în lume, iar exploatarea ei devine sursă de supraprofiteri enorme. În Moldova mai persistă fenomenul „salariat și sărac”. Mărirea salariului minim pe economie este o rușine pentru țară. Sindicatele nu fac față rolului lor de reglementare a relațiilor de muncă. Majoritatea locurilor de muncă nu corespund exigențelor de securitate a muncii. Moldova este unica țară din regiune, unde salariul minim nu atinge nivelul coșului minim de consum.

PSRM intenționează să implementeze în mod prioritar următoarele măsuri:

- Sporirea venitului minim garantat al populației în sectorul de stat și în cel privat pînă la nivelul minimului de existență, timp de 2 ani.

- Restabilirea sistemului de compensații nominale pentru anumite categorii de cetățeni, pentru perioada care va preceda atingerea obiectivului e majorare a veniturilor pînă la nivelul minimului de existență.
- Limitarea adaosului comercial la produsele de primă necesitate pînă la cel mul 7-10% din costul produsului.
- Acordarea statutului de funcționar public pedagogilor și medicilor.
- Înăsprirea responsabilității angajatorilor pentru întîrzierea plății salariilor angajaților.
- Indexarea sistematică a tuturor tipurilor de plăți cu devansarea creșterii inflației.
- Crearea unui mecanism viabil de parteneriat social pe piața muncii, bazat pe negocierile tripartite între sindicate, angajatori și organele de stat de protecție a muncii.
- Reformarea sistemului asistenței sociale de stat prin revizuirea criteriilor de selectare a beneficiarilor și simplificarea procedurilor birocratice în procesul de acordare a acesteia, în special prin excluderea unor asemenea criterii subiective, cum ar fi prezența în gospodărie a frigiderului, televizorului etc.
- La acordarea ajutorului social se va ține cont de vechimea în muncă, cu respectarea sistemului de acordare a punctelor pentru fiecare 5, 10, 15 ani lucrați.
- Calcularea mărimii pensiilor fără certificate (anii 1984 – 1999), doar în baza datelor electronice privind achitarea plăților în Fondul Social prin Casa Națională de Asigurări Sociale.
- Majorarea indemnizațiilor sociale pentru persoanele a căror vechime în muncă nu depășește 15 ani.
- Majorarea sumei indemnizațiilor sociale pentru copiii-invalizi de cel puțin 5 ori.

MOLDOVA ARE NEVOIE DE STANDARDE SOCIALE DE TIP NOU!

Educația. Capitalul uman este unicul activ pe termen lung de care dispune Republica Moldova. Pregătirea cadrelor calificate și sănătatea națiunii ne oferă singura șansă de a spori competitivitatea țării noastre.

În cei 23 de ani care au trecut de la eșuarea sistemului socialist, dar mai cu seamă în cei 5 ani de guvernare liberală, sistemul de educație din Republica Moldova a ajuns într-o stare deplorabilă. Către începutul anului 2014, numărul școlilor închise a ajuns la 200. Peste 1000 de pedagogi au fost aruncați în stradă, 575 de clase au fost supuse așa-numitei „optimizări”. În localitățile în care au fost închise școlile, numărul copiilor neșcolarizați ajunge la 20%. Acest lucru este inadmisibil în mileniul III, considerat eră a cunoștințelor. Degradarea sistemului educațional din Republica Moldova trebuie oprită.

PSRM consideră necesare următoarele acțiuni:

- Anularea Codului Educației în vigoare.
- Includerea educației în sistemul priorităților naționale de importanță majoră. Educația trebuie să fie finanțată în volum de cel puțin 8% din PIB.
- Excluderea din legislația în vigoare a prevederilor anticonstituționale cu privire la limitarea activităților pe criterii de vîrstă.
- Stoparea procesului de închidere a instituțiilor de învățămînt din localitățile rurale. Fiecare localitate trebuie să dispună de o grădiniță de copii și de o școală primară.
- Anularea mecanismului actual de finanțare a instituțiilor de învățămînt, aprobat de guvern.
- Stimularea dezvoltării sistemului de instruire profesională prin încurajarea investițiilor private în pregătirea cadrelor profesional-tehnice în funcție de solicitările agenților economici, cu excluderea cheltuielilor întreprinderii pentru pregătirea cadrelor profesional-tehnice din suma venitului impozabil.

- Redirecționarea cheltuielilor statului pentru învățământ către domeniile care prezintă interes pentru economia națională, în special spre specialitățile tehnice.
- Într-o perspectivă mai îndepărtată – trecerea întregului sistem de învățământ pe baze gratuite.
- Implementarea unor instrumente de finanțare de la buget în baza evaluării performanțelor individuale. Studenții care își fac studiile în bază de contract, dar înregistrează rezultate înalte la învățătură, vor putea să pretindă la acoperirea cheltuielilor de studii din contul mijloacelor bugetare.
- Sporirea mărimii burselor studentești pînă la nivelul minimumului de existență. Precum și creșterea numărului beneficiarilor de burse.
- Interzicerea prin lege a oricăror forme de propagandă politică în cadrul instituțiilor de învățământ pe timpul orelor de studii, precum și a propagandei rasismului, naționalismului și xenofobiei în incinta oricărei instituții de învățământ.

EDUCAȚIA ESTE GARANȚIA DEZVOLTĂRII MOLDOVEI!

Ocrotirea sănătății. Sănătatea populației se înrăutățește continuu de-a lungul ultimilor 23 de ani, rata mortalității este mai înaltă decît cea a natalității. Principala cauză a mortalității o constituie maladiile cardiovasculare și oncologice. Polița medicală, care a ajuns să coste 4056 lei, nu asigură deținătorului ei un acces nestingherit la servicii medicale de calitate.

PSRM consideră necesare:

- Asigurarea creșterii anuale a volumului medicamentelor compensate în pachetul serviciilor medicale, acoperite în totalitate de CNAM.
- Implementarea sistemului de compensare a costului medicamentelor prin asigurarea gratuită cu preparate medicale a cetățenilor din categoriile sociale vulnerabile.
- Oferirea polițelor medicale achitate din contul bugetului de stat a participanților la acțiuni militare, precum și la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobil, în cazul în care persoanele indicate nu primesc pensii și nu sînt angajați în cîmpul muncii.
- Neadmiterea înstrăinării sau a transmiterii în arendă pe termen lung (mai mare de 5 ani) a unităților de structură din cadrul instituțiilor medicale.
- Introducerea examenului medical anual obligatoriu pentru toți cetățenii țării, care să fie acoperit din mijloacele CNAM și ale bugetului de stat.
- Introducerea asigurării erorii medicale, în calitate de compensare a viitoarelor cheltuieli de tratament, sau a altor consecințe.
- Introducerea serviciilor de asistență stomatologică pentru copii, a serviciilor de proteză dentară pentru mamele cu mulți copii în pachetul de servicii acordate în baza poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală, pentru pensionari și invalizi – la prețuri subvenționate din contul statului.
- Soluționarea problemelor legate de asigurarea cu servicii medicale în baza poliței medicale pentru persoanele care nu au atins vîrsta de 18 ani (care au absolvit clasa a 9-a și nu frecventează școala), precum și pentru șomeri, femei gravide (în special care muncesc peste hotarele RM și vin să nască acasă).
- Dezvoltarea sferei farmaceutice, prin dezvoltarea industriei farmaceutice autohtone, dar și prin extinderea sortimentului de medicamente produse. Instituirea unui control drastic privind demonopolizarea pieței produselor farmaceutice.
- Dezvoltarea sistemului de control al calității preparatelor medicale, crearea de laboratoare medicale moderne pentru efectuarea analizelor și exercitarea controlului calității.
- Sporirea gradului de acces la serviciile medicale în localitățile rurale. În fiecare sat trebuie să existe o farmacie.

UN POPOR SĂNĂTOS, O MOLDOVĂ SĂNĂTOASĂ!

Politica de tineret. Statul, care nu are grijă de propriul tineret, nu are viitor. Astăzi, tinerii – categoria activă a populației – părăsesc țara, neavînd posibilitatea de a-și aplica forțele. Politica de tineret este o prioritate pentru Partidul Socialiștilor. Obiectivul nostru constă în stoparea exodului tinerilor din țară, protejarea familiilor tinere, readucerea tinerilor în localitățile rurale și centrele raionale, asigurarea tinerilor cu garanții sociale.

PSRM consideră necesare:

- Dublarea mărimii indemnizației pentru tinerii absolvenți care se angajează în câmpul muncii în localități rurale, alături de extinderea categoriilor de beneficiari ale acestora (de la 48,000 lei pînă la 96,000 lei pentru absolvenții instituțiilor de învățămînt mediu de specialitate și de la 60,000 pînă la 120,000 lei pentru absolvenții instituțiilor de învățămînt superior) și majorarea termenului de beneficiere a acestui tip de indemnizație de la 3 la 5 ani.
- Elaborarea și realizarea programului național de asigurare cu locuințe a tinerilor angajați ai sferei bugetare de la sate și din orașele mici (acordarea de mijloace bănești pentru construcția/procurarea locuinței, care să rămînă în proprietatea persoanei/familiei după expirarea unei anumite perioade în care aceasta a muncit în folosul statului). Pentru municipii și orașe cu o populație mai mare de 15,000 locuitori se preconizează implementarea unui program de ipotecă pentru tinerii bugetari (în condițiile unei rate a dobînzii scăzute, a majorării termenului de rambursare a creditului și amînării începutului achitării plăților).
- Statul trebuie să creeze condiții pentru ca studenții să poată efectua practica studentască în diverse instituții de stat și organizații bugetare.

FĂRĂ TINERET NU AVEM VIITOR!

Politica culturală. De mai bine de 20 de ani, cultura rămîne un ostatic al crizei economice și politice din țară. În pofida tezaurului și tradițiilor culturale extraordinar de bogate, sfera culturii din Republica Moldova continuă să se afle într-o stare deplorabilă. Valorile culturale rămîn inaccesibile pentru majoritatea cetățenilor. Cultura nu se poate dezvolta în baza unor principii comerciale, iar statul este nemijlocit responsabil pentru susținerea și dezvoltarea valorilor culturale ale poporului. Partidul Socialiștilor își propune drept obiectiv conservarea tezaurului cultural al poporului și transmiterea acestuia către generațiile viitoare.

PSRM consideră necesare:

- Sporirea ponderii cheltuielilor bugetului de stat pentru cultură, artă și cinematografie pînă la 2% din PIB.
- Să fie acordat prin lege statutul de funcționar public lucrătorilor instituțiilor culturale și artistice ale statului, cu majorarea respectivă a nivelului de remunerare a muncii și al garanțiilor sociale oferite.
- Restabilirea rețelei de școli și cluburi de muzică și de arte plastice, de colective de creație a copiilor.
- Înăsprirea responsabilității pentru distrugerea sau prejudicierea monumentelor de cultură, inclusiv în rezultatul efectuării de construcții de destinație comercială.
- Să creeze condiții pentru relansarea tradițiilor culturale ale Moldovei, studierea ținutului natal, a meșteșugurilor populare, a creației artistice de amatori.
- Să contribuie la dezvoltarea culturilor altor etnii care populează teritoriul Republicii Moldova.

- Să fie asigurați cu suplimente la pensii și cu alte facilități deținătorii titlurilor onorifice „Artist al Poporului”, „Artist Emerit”, „Maestru în Arte”, „Om emerit”, „Meșter-Faur”.
- Crearea unui consiliu obștesc alcătuit din persoane cu autoritate, care ar supraveghea respectarea principiilor și normelor de moralitate de către mass-media, în special de către posturile de televiziune.
- Stabilirea prin lege a responsabilității providerilor Internet pentru plasarea producției ce contravine principiilor moralității sociale: pornografiei, propagandei stupefiantelor, a xenofobiei și extremismului.

SĂ PĂSTRĂM TEZAUUL CULTURAL AL MOLDOVEI PENTRU URMAȘII NOȘTRI!

VI. Edificarea statului, sistemul politic al țării

PSRM pledează pentru o putere de stat eficientă și responsabilă, care, răspunzând exigențelor societății deschise și echitabile și pornind de la valorile spirituale și morale ale poporului moldovenesc, este în măsură să asigure soluționarea problemelor economice și sociale ale țării.

PSRM pledează pentru revenirea la sistemul prezidențial de guvernare, cu alegerea Președintelui prin votul direct al populației. Președintele trebuie să întrunească susținerea întregului popor populații, nu doar a 61 de parlamentari.

PREȘEDINTELE MOLDOVEI TREBUIE SĂ FIE ALES DE POPOR!

PSRM se pronunță pentru reorganizarea Parlamentului Moldovei. Partidul Socialiștilor va iniția modificarea legislației electorale. Pledăm pentru ca 50% din deputați să fie aleși în circumscripții uninominale, și pentru ca pragul de acces a partidelor Parlament să fie redus pînă la 4%. În cadrul Parlamentului Republicii Moldova trebuie să fie stabilite cote permanente pentru reprezentanții Transnistriei și Găgăuziei.

PSRM optează pentru transparența activității Parlamentului. Vom propune și vom asigura liberul acces la informația parlamentară în format deschis, caracterul public al procedurilor de adoptare a legilor, diversificarea formelor de participare a cetățenilor la elaborarea și expertizarea proiectelor de lege.

PSRM pledează pentru adoptarea legilor cu privire la activitatea partidelor și formațiunilor social-politice extraparlamentare. Vom propune adoptarea unei legi cu privire la opoziție, care ar asigura partidelor aflate în minoritate parlamentară dreptul de a fi reprezentate în organele de conducere a țării, dreptul de acces la mijloacele de informare în masă.

PSRM consideră că guvernul țării trebuie să fie alcătuit din profesioniști, selectați pe bază de concurs după criteriile de competență. Funcțiile ministeriale nu trebuie să devină obiecte de negocieri între partidele politice și grupările de interese.

PORTOFOLIILE MINISTERIALE TREBUIE SĂ SE AFLE ÎN MÎINILE UNOR PROFESIONIȘTI, NU ALE UNOR PERSOANE AFLATE LA CHEREMUL OLIGARHILOR!

PSRM susține dezvoltarea tuturor formelor de parteneriat social între putere și societatea civilă, transmiterea unui număr tot mai mare de competențe de la structurile puterii de stat către organizațiile și asociațiile obștești. Instituțiile de stat și cele obștești trebuie să funcționeze ca un mecanism unic, bine pus la punct, care să asigure excluderea oricărui cazuri de reîmpărțire ilegală a proprietății, de corupție și de abuzuri administrative din partea funcționarilor.

Puterea de nivel local este cea mai sigură și mai scurtă cale de soluționare a problemelor de importanță vitală ale populației. Anume la nivel local pot fi traduse plenar în viață principiile democrației participative.

PSRM optează pentru introducerea în Legea cu privire la administrarea publică locală a unor prevederi care ar oferi consiliilor locale dreptul și posibilitatea reală de a reglementa o parte considerabilă a problemelor publice, gestionându-le în interesul populației locale, asumându-și deplina responsabilitate.

PSRM se pronunță pentru respectarea cu strictețe a principiului separării puterilor în stat. În Republica Moldova, problema accesului la justiție, cea a responsabilității și integrității judecătorilor nu și-a aflat încă soluționare, devenind un impediment major în procesul edificării societății civile și a statului de drept.

PSRM va promova ideea unei astfel de reforme a puterii judecătorești, care să lichideze cauzele corupției, să asigure independența reală a judecătorilor, protejarea lor împotriva oricărui tip de presiuni din exterior – din partea funcționarilor și a lumii criminale. Partidul consideră necesar să fie adoptată o lege care ar interzice deținerea de dublă cetățenie de către judecătorii Curții Constituționale, conducătorii structurilor de forță și de ocrotire a ordinii de drept, reprezentanții sistemului judecătoresc.

VII. Domeniul spiritual

Moldova este o parte istorică a lumii Creștin Ortodoxe. Poporul moldovenesc, cultura și valorile sale moral-spirituale s-au dezvoltat sub influența Creștinismului Ortodox. Moldova, împreună cu Rusia și cu alte țări, formează o civilizație creștin ortodoxă distinctă, având ca liant o viziune comună asupra lumii. În prezent, peste 90 la sută din locuitorii Moldovei se consideră creștin ortodocși.

Pronunțându-se pentru păstrarea valorilor creștine în calitate de temelie spirituală a societății moldovenești, Partidul Socialiștilor înaintează următoarele inițiative:

- Să fie introdus în Constituția Republicii Moldova un preambul, prin care s-ar atribui Creștinismului rolul de fundament al tradiției culturale și naționale a poporului moldovenesc.
- Să fie anulată completamente Legea privind egalitatea de șanse, singura menire a căreia este legalizarea păcatului sodomit în Moldova.
- Să fie interzisă propaganda homosexualității și a altor perversiuni sexuale printre minori, inclusiv desfășurarea „gay-paradelor”, „gay-festivalurilor” și altor show-uri imorale și rușinoase.
- Să fie interzise „orele de instruire sexuală” în școli, promovare deschisă a desfrului printre minori.
- Să fie Interzisă propaganda extremismului religios, activitatea sectelor totalitare și distructive în Republica Moldova. Fiecare curent religios înregistrat urmează să fie supus unei expertize sectologice competente.
- Să fie introdus în școli obiectul „Bazele Creștinismului Ortodox”, obligatoriu sau facultativ (la discreția autorităților și comunității locale), sau, în calitate de alternativă, a obiectului „Morală creștină”.

VIII. Societatea și partidul

Partidul Socialiștilor, ca parte integrantă a sistemului politic al Republicii Moldova, trebuie să urmărească în permanență dezvoltarea, perfecționarea formelor și metodelor de activitate, sporirea influenței sale politice asupra evoluțiilor sociale din țară.

PSRM consideră necesare:

- asigurarea reprezentării PSRM în toate organizațiile și în toate sferile importante ale vieții sociale a țării;
- să profite la maximum de influența fracțiunilor și grupurilor socialiștilor în organele reprezentative pentru a apăra interesele oamenilor muncii;
- să sporească în permanență calitatea activității în cadrul colectivelor de muncă, în organele administrației publice locale, în cadrul mișcărilor sindicale, muncitorești, țărănești și patriotice, în colectivele de femei, de tineret, de veterani, de binefacere și al altor organizații.
- să formeze o rețea largă de asociații ale adeptilor PSRM

Consolidarea și dezvoltarea internă a PSRM este indisolubil legată de respectarea de către toți membrii partidului a Statutului PSRM, a disciplinei de partid, a principiilor centralismului democratic.,

PSRM se pronunță pentru înnoirea și întinerirea consecventă a organelor de conducere ale partidului la toate nivelele, pentru asigurarea continuității politicii promovate, pentru instruirea politică a activului și a cadrelor partidului.

PSRM acordă o atenție deosebită bazei sale – organizațiilor primare de partid. Ele asigură legătura permanentă a partidului cu oamenii, desfășoară activități nemijlocite de propagandă și agitație în teritorii. De activitatea lor depinde în mod nemijlocit autoritatea partidului în teritorii. Organizațiile primare de partid urmează să fie consolidate în permanență, ele trebuie să fie create în fiecare localitate a țării.

MOLDOVA, SOCIALISM, VICTORIE!